

ความล้มพินระหว่างมนุษย์กับมา

ร. ท. ประวัติ พานิช สต. บ.

หลาย สัตวบรรพ มาแล้วมาเป็นเพื่อน
ทุกข คุยาก ร้อมเป็น ร้อมตาย มากับ มนุษย์
ท่านจะเห็นว่าทั้งในเวลาดังคราม และใน
เวลาที่โลกเข้าสู่สันติภาพแล้วก็ตาม ม้าจะ
ต้องมีส่วนที่จะรับใช้ในกิจการต่างๆ ร้อมกับ
มนุษย์อยู่เสมอ ต้องฝึกร้อมรถยากเข็ญ
ลำบากกรากกร้าตอดจนต้องฝ่าอันตรายร้อม
กันอยู่เป็นเนืองนิจ แม้กระทั่งในประเทศที่
เจริญรุ่งเรืองอย่างสุดขีดแล้วก็ตาม ม้าก็ยัง
มีส่วนที่จะช่วยทำให้ประเทศนั้นๆ เจริญขึ้นอีก
ด้วย ในการร้อมรับใช้ตั้งแต่งานเบาไปหางาน
หนัก งานออกหน้าออกตาตั้งแต่ตั้งคมนา
ค้าที่ดีไปหาตั้งคมนาที่เลว

ท่านจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม ถ้าหาก
ข้าพเจ้าจะพาท่านหวนกลับไปนึกถึงมาซึ่งสมัย
นี้มนุษย์ยังไม่ปรากฏมี บนโลก อันประวัติ-
ศาสตร์ ซึ่งคนถึงสมัยยุค อีโอซีน แสดงว่า
ม้าในยุคนั้น เป็นแต่สัตว์ ตัวเล็ก ๆ ไม่ใหญ่โต
ไปกว่ากระต่ายเท่าใดนัก ถ้าท่านสงสัย-
ข้าพเจ้าจะได้ เด่าถึง การเจริญเติบโตของม้า
และการปรับตัวของร่างกายมา จนมาเป็นมาที่
ท่านเห็นทุกวันนี้ ตลอดจนพวกพังงวงวาน
พวกของมันซึ่งยังมีสภาพเป็นสัตว์ป่าอยู่

ตายที่มตายด้วย และพาที่ยังใจ อยู่จนบัดนี้
ท่านจะได้ทราบและหายสงสัยกันทีเดียว

มนุษย์เป็นส่วนมากรักม้า เพราะ
เท่าที่ความรู้ ดึกซึ้ง ยิ่งจารึก อยู่ใน บรรดาผู้ ที่
นิยมม้า ยิ่งคง คิดอยู่ เสมอว่า ม้าเป็น เพื่อนคู่
ทุกข์คู่ยาก และเป็นผู้ ที่ให้ความช่วยเหลือ
มนุษย์อย่างดีเลิศ มนุษย์ ดมัยก่อนโน้นที่
เป็นผู้ ได้เครื่องอาณ เครื่องมาดง บนหลังม้าตัว
แรกของโลกคงจะปลาบ ปัดมใจ เป็น อันมาก
ถ้าหากว่าพวกเราดมัยนี้ จะพูดยกย่องชม
เชยว่า ท่านเหล่านั้นเป็นผู้ ทวารากรฐานอัน
มีค่าตาเลิศให้แก่โลก อันรุ่งเรือง อยู่ในขณะนี้
และเป็นความจริงที่สุดก็หาไม่ ม้ามา ร้อมงาน
อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ ในสมัย ก่อน แล้วงาน
สำคัญบางอย่างจะทำกันไม่ดำริ้งเลย

คนที่มกมุดำเนาอยู่ในนครหลวงจะไม่
ทราบถึงความสำคัญขอม้า ว่าได้มีส่วนดำ-
คัญในการปฏิบัติงานในแง่ความ จำเป็น ของ
มนุษย์อย่างที่เราเข้าใจทุกวันนี้ รถยนต์โดย
สารประจำทางที่ดำมารถให้ความสะดวกและ
รวดเร็วทันใจอยู่เป็นประจำทุกวันนี้ อาจจะ
ต้องประสงค์พวาม เดือดร้อน ลำบาก เข้า ดมัย
หนึ่งเป็นแน่นอน ถ้าหากน้ามนเชยเพดงขาด

ไปชั่ว ขณะหนึ่ง หรือไม่มีใช้ อีกต่อไปในโลก
มนุษย์ และในคอนนเทละท่านจะเห็นว่า
เจ้าเพื่อนยากเก่าแก่คู่ชีวิตจะกลับมาทำหน้าที่
รับใช้ในการขี่และตากคามถนนต่างๆ อีก
เช่นเคย

ความสัมพันธ์ ของ ม้าและมนุษย์ ใน-
การร่วมงาน ร่วมชีวิต ไม่มี หนทาง ที่จะแตก
สลายได้เลย ท่านจะเห็นได้ว่าในงานผลิตถ่าน
หินของต่างประเทศซึ่งมีม้าร่วมงานอยู่ด้วยใน
ด้านการดำตียงถ่านหินจากบ่อ ถ่านหินอันมืด
สนิท ม้าจะลงไปอยู่ร่วมงาน กับมนุษย์และ
ทนทุกข์ทรมาน ไม่เห็นเดือน เห็นตะวัน กันเป็น
เวลาดำเนินมาแต่ช้านาน ทั้งการดำตียงงาน
ร่วมกับชายากับมนุษย์อันหนึ่ง ที่ทำกันในการ
ขุดถ่านหินของต่างประเทศ และใช้ม้าเป็น
จำนวนมากในการขนถ่านหิน ถ่านหิน ที่ขุดได้
จากบ่อถ่านหินมาสู่หน้าพินดิน

ทุกคนที่โตโดยดาวรถไฟจะรู้สึกพอใจ
ในความโอ้อ่า สดขาน รวดเร็ว บางคน
จะเฝ้าหน้าต่างรถไฟด้วยแบบทันสมัยซึ่งเดิน
ผ่านเข้าเขตตจิ่งหวัดต่างๆ ด้วยความเร็วชั่ว-
โมงละ ๓๐-๗๐ ไมล์ แต่จะมีใครบ้างไหม
หนอที่จะนึกคิดบ้างว่าขณะที่เราจะเดินรถอัน
มีเกยรตน เจ้าสัตว์ต่างๆ เช่นม้าเป็นต้นได้เสีย
แรง และชีวิตในการตาก ขดตาเตยง ตาม

ทางเหล่านั้นมามากแล้วก่อนๆ มา และแม่
ในปัจจุบันนี้ ม้าก็ยังมีส่วนร่วมใน การทำให้
รถไฟเดินได้อยู่ เช่นม้าในต่างประเทศก็คง
เป็นผล ทำหน้าที่บรรทุก ถ่านหิน เพื่อมาใช้ เป็น
เชื้อเพลิงให้แก่อุปกรณ์ เจ้าเพื่อนยากผู้ม
อดสาหัสอันแรงกล้าที่จะเดินทางไปดำตียงต่าง
ถ่านหิน ซึ่ง มีทางเดินแคบ ๆ ดัดงอไป ไต่ดิน
หลายร้อยฟุต อันมีความ ดำบาก เหนื่อยยาก
นาๆ นับประการ

ในประเทศไทยเรามากินิยมใช้โค, กระ-
บือ ทำการตากเชื้องในการทำไร่ไถนา อัน
เป็นประเพณีหรือมรดกขรรมนิยมตกทอดกัน
มาจากบรรพบุรุษนานมาแล้ว แต่ถาเรา
พากันมาดูไรรู้ว่า ของต่างประเทศ ที่นิยมใช้ ม้า
กันเป็นแดนหลายศตวรรษมาแล้ว ม้าได้ช่วย
ในการไถนาและ พรจนดิน ให้ไรรู้ว่า ต่าง ๆ ใน
ต่างประเทศ ถัดมาเหนืออันแข็งแรงเป็นมัด ๆ
ของมันจะเก่งตากคนใด ที่หนักมากซึ่งชาวนา
คนเดียวไม่ดำมารถที่จะเคลื่อนที่ได้ ม้าได้
ช่วยงานมนุษย์ได้นานๆ นับประการละเพาะงาน
ที่ทำงานหนัก

ทุกวันนี้เครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ ใ้รับ
การประดิษฐ์ขึ้นมากมายเพื่อใช้ทดแทนกำลัง
สัตว์ เครื่องกลไกที่ใช้ขุดตาดอกเช่นขนาด
มหึมาได้รับการประดิษฐ์ซึ่งมีกำลังมากมายนัก
แรงกว่ามาที่แข็งแรงที่สุดหลายๆ ตัวมารวม

กัน และเมื่อกำหนดปฏิบัตงานได้ก็ต้องแคว่
รวดเร็วกว่าเดี่ยวย เครื่องยนต์กลไก
ต่าง ๆ ได้ผลิต ขึ้น มาก จนเกือบ จะทำให้ เจ้า
เพื่อนยากจะไม่ม่้งานทำเลยในอนาคตต่อไป

จากถนนที่แคบแคบ ๆ มากเคยเข้า
สนามรบที่ตนเคยเห็นด้วยมาแต่ ใน
ประวัติศาตร์ครุเคย บรรทุก กลัง การ ปฏิบัตงาน
ของม้าร่วมกับทหารม้าในงานรบ ที่สำคัญมา
ด้วยกันอย่างใกล้ชิดทีเดียว ความเป็นตาย
ของประเทศซึ่งได้ยอมรบแล้ว ว่าอยู่กับทหาร
ของชาติ แต่คงไม่มี ใครปฏิวัติเป็นแน่
ถ้าข้าพเจ้าจะกล่าว ว่า ม้ามีส่วนร่วมอยู่ด้วย
เหมือนกัน เพราะเมื่อทหารม้าถูกทำลาย
ทั้งหลายได้อาศัย เจ้าเพื่อน ยาก คชวัตถุเลอ
ร้อน อันมีนิสัยกล้าหาญประจำตัวอยู่เชา
รบและประจันบานกับข้าศึก ในเขตครบอัน
หนาแน่นและได้ปฏิบัตงานร่วมกันจนได้ชัยชนะ
หลายครั้งหลายหน

ท่านเองเคยกนในสนามม้าแข่ง ความ
วิาววยหรือความดั่งมจ ของนักกีฬา แข่งม้า
ทั้งหลาย จะตกอยู่กับความเร็วของมาเลอ
แต่ และความฉลาดไหวพริบคของนักชมมา
แข่งที่หมอบคิดไปบนหลัง แคนกเดียงมาแข่ง
ทั้งหลายจะวิ ถึงความดบอหมคมา มากกว่าเงิน
ที่ได้หรือไม่ กุญแจที่จะไขความดบนกกอ

ความรักใคร่เอ็นดู และความเอาใจใส่ใน
ตัวมาแข่งของเขาตลอดจนความตั้งใจจะให้
ให้มาแข่งที่รักของเขาที่มัน ฝพยายาม จึงจน
ด้ความด่ามารถเพื่อรักษา เกียรติในตัวของ
มันในอนที่จะเอาชนะมาค แข่งชน ถ้าท่านได้
มีโอกาสที่ได้ไปชมการแข่งม้าชนหนึ่ง และ
มีโอกาสได้ชมมาที่มันเทยม และได้เห็น
ความเร็วที่มันวิ่งผ่านที่ๆท่านหนึ่งไปได้ เห็นชนะ
ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านจะ มีความ นึกคิด ที่ยอม
รับว่าม้าทุก ๆ ตัวย่อมมีความวิ ด้กคล้าย ๆ
จะวิ ใจผู้ ที่กำลังช อยู่ประตูล ว่า มนุษย์ และ
สัตว์ด่ามารถเขาใจซึ่งกันและกันได้อย่างดี

ท่านจะเชื่อหรือไม่ก็ตามถ้าหากข้าพ-
เจ้าจะเล่าถึงประวัติศาตร์ของม้าชนหนึ่งไป
ด้นยับเป็นหลายร้อยพันปีแล้วมา เราจะ
ไม่พบเจ้าสัตว์ ที่ท่าน ทั้งหลาย ยอมรับ ว่ามัน
เป็นบรรพบุรุษของ เจ้ามา ที่ชนะ การ แข่งชน
ต่างๆ จนการชนะถอยดวรับ หรือเจ้ามา
จอมอนรงคที่ชนะได้ถอยมาเป็นกรรมสิทธิ์ของ
กองดงานพ่อมารกรุงเทพาเมื่อปี ๒๕๕๐ หนนเคย
ท่านจะเข้าใจง่ายชน ถ้าข้าพเจ้าจะ
กล่าวถึงยุคต่างๆ ที่ประวัติศาตร์ของโลกได้
แบ่งไว้ให้ คคล้ายๆ กับหนังสืออ่านเล่นที่
เขาแบ่งไว้เป็นภาคๆ ตามที่นักธรณวิทยา
ได้แบ่งโลกไว้เป็นยุคต่างๆ และจากยุคต่างๆ
ได้แบ่งย่อยมาเป็นสมัยต่างๆ อีก

พวกยุคต่าง ๆ มั่งคั่ง ยุคอาถืไอซุซึก
 ยุคปาลีไอซุซึก ยุคมีโซซุซึก ยุคไคโนซุซึก
 เป็นยุคหลังที่สุด และเป็นยุคที่เกยวข้องกับ
 พวกเราแต่เป็นทีเชือกถอกกว่า เป็นยุคที่มี
 อายุประมาณ ๕๐ ล้านปีมาแล้ว ยุคนั้น
 แบ่งเป็นสมัยต่างๆ อีก ๖ สมัย คือ สมัย
 อีโอซีน สมัยอีดิโกซีน สมัยไบโอซีน สมัย
 ปติโอซีน สมัยปติดีโคซีน และสมัยปัจจุบัน
 สมัยอีโอซีนเป็นสมัยแรกสุด คือเป็นสมัย
 ที่พวกเราหมายถึงพวกมนุษย์เริ่มเขาเกยวข้อง
 ด้วย ในสมัยนั้นตามที่เราพบหลักฐานร่อง
 รอยของโครงร่างสิ่งมีชีวิต จากกระดูกต่าง ๆ
 ทั้งได้ให้เห็น และยังมาพบหลักฐานต่าง ๆ
 มากจนตามลำดับในสมัยต่อมาจนถึงทุกวันนี้
 ขณะที่ท่านจะจำสมัยต่างๆ และก่อนที่
 ข้าพเจ้าจะเดาถึงชะงะประวัติ อันแท้จริงของม้า
 ให้ท่านทราบ ข้าพเจ้าจะได้ลำดับวงศ์วาร
 และออกชื่อกระดูกประมาณ ๓๐ กระดูก ที่ม้า
 ได้ปฏิวัติร่างกายมาเป็นลำดับตาม ที่มัน ได้
 ปรากฏกายบนโลกมาดังต่อไปนี้ กระดูกอีโอ
 ฮิปปัส กระดูกออโรฮิปปัส กระดูกอีบีฮิป
 ปัส กระดูกมีโซฮิปปัส กระดูกไมโอฮิปปัส
 กระดูกปาราฮิปปัส กระดูกเมอริคิปปัส กระ
 กูดไฟโอฮิปปัส กระดูกแพลเทอฮิปปัส และ
 กระดูกอัส
 ต่อไปนี้ข้าพเจ้าจะได้เริ่มบรรยายถึงสิ่ง

ที่น่าสนใจในชะงะประวัติของม้า อันเป็นงาน
 ที่เหนื่อยยากและเบื้อหนายที่ได้รับรายงานจาก
 หินแตกแตกเหตอเป็นทรากแต่คงอยู่ เพราะ
 ล้วนมากเป็นโครงกระดูกที่เหตอจากการผุ-
 พังมีสภาพเป็นหินอยู่ ซึ่งนักธรณยวิทยา
 ได้วิจารณ์ อย่าง หดกหดม และ รว่ม กันจัด
 ประติติ ประค่อ เป็น ประวัติ คำศัพท์ ของโลก
 และพยายาม อย่าง ที่สุดที่จะศึกษา ค้นคว้าถึง
 เรื่องราวของสมัยโบราณที่มี ดั้งเร็นดับ ซ่อน
 อยู่เป็นจำนวนมาก ในที่สุดได้ร่วมกันกล่าว
 ข้างแจ้งว่า ในต้นสมัยของยุค ไคโนซุซึก
 ไม่ปรากฏว่ามีสัตว์ คดนม ที่มีรูปร่างลักษณะ
 พอที่จะกล่าวได้ว่าเป็น เหมือนม้าใน สมัยปัจจุบัน
 ได้เลย

ฟัน และนิ้วเท้า

บรรพบุรุษต่างๆ ของม้าตามหลักฐาน
 ที่ค้นพบในสหรัฐอเมริกาว่าเป็นของสมัยอีโอ
 ซีน ได้ให้ชื่อม้าในสมัยนั้นว่าอยู่ในตระกูลอี
 โอฮิปปัส รว่มกับนาม โฮเรซที่เรียม สำหรับ
 ล้วนที่อยู่ในทวีปยุโรป รูปร่างลักษณะของ
 ม้าตระกูลนี้ไม่ใหญ่โตไป กว่าแมวตัวใหญ่ ๆ
 หรือสุนัขพุนธุ์ ฟอกเทเตย ม้าในตระกูลนี้
 เท้าหน้ามี ๔ นิ้ว เท้าหลังมีนิ้วเท้า ๕ นิ้ว ฟัน
 ของมันสั้น และไม่ใช้ลักษณะฟันที่ใช้ในการ
 การบดอาหารแข็ง ดังรูปความแล้ว ใน

หนวเท้าและฟันของม้ามักมีลักษณะไม่สมมาตร -
ลักษณะคล้ายคดงกกับมาที่ตีบพันธุ มาจนเป็นม้า
ที่เราเห็นในโตกปัจจุบันเลย

ในอันคับค่อไปนี้ ขอเชิญ ท่าน ทอด ไป
อ่านย่อหน้า ๓ นี้บถอยหลังไปจากย่อหน้า
ท่านจะเห็นว่า ส้มยไอโร ทิปปลัด จะเป็น ส้มยที่
ต่อมา หลักรฐานจากหินที่เก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์
ธรรมชาติจะเป็นผู้นำท่านไปชมและทำ
ให้เชื่อถึงความรุ่งเรือง อย่างดุจดั่ง ในราว ๆ
กลางส้มยไอโร ส้มยเหตุการณ์ที่ปรากฏ
อยู่ใน ทราก หินจะ แสดง ให้ เห็นว่า พันธุ์ใน
ส้มยหมดลักษณะโตชน ตามความดังเกิด
จะเห็นว่าพันธุ์ที่ใช้ในการบดเคี้ยวอาหารปรากฏ
มามากขึ้น แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง
ของการกินอาหาร

จงมาช่วยกันวาดภาพม้าในส้มย ๒ ถึง
๓ ล้านปี หลังจากยุค อีโอซีน และดูว่าม้า
ในตระกูลไอโรทิปปลัดเจริญ และเปลี่ยนแปลง
มากปานใด เราถ้าตั้งจะนำท่านเข้ามาชม
ม้าในตระกูลอียิปโตแล้ว ถ้าเราจะมา
พิจารณาว่า ม้าใน ส้มยนั้น ก็น้อย่าง ละเอียดย
ระเอียดแล้วจะเห็นว่าหนวเท้าอันที่ ๔ ของมันจะ
เด็กดงมากจนดังเกิดได้ชัดเจน หนวเท้ายัง
คงมีครบแต่ผิดไปที่หนวเท้าอันกลาง ๒ หนว
มีขนาด โตชน กว้าง หนวเท้าอัน ๆ เมื่อ เปรียบ
เทียบกันดู

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ม้าในตระกูลมิโซทิปปลัด ซึ่งอยู่ในต้น
ส้มย ไอโรทิตินจะมีหนวเท้าอันที่ ๔ มีขนาดเด็ก
ดงมาก และลดขนาดลงจนเป็นชั้นกระดูก
เล็ก ๆ ที่ไม่มีประโยชน์สำคัญอะไรเลย ดังป
ผลได้ความว่า ได้มีมาที่ หนวเท้า ๓ หนว
ปรากฏตัวขึ้นแล้วเป็นครั้งแรก พันธุ์ของมัน
ก็เปลี่ยนแปลง เหมือนกัน โดยค่อย ๆ โตขึ้น ๆ
และค่อย ๆ คัดแปลง สำหรับ ใช้ ใน การบด
อาหารโดยตรง

จากโครงกระดูกของม้าใน ตระกูลที่ ๕
ไมโอทิปปลัด ซึ่งปรากฏว่ามีในส้มยปลาย ๆ
ส้มยไอโรทิติน เราจะสามารถที่จะวิ ดัก
ตัวบรรพบุรุษอันแท้จริงของม้าได้ ในส้มย
ไมโอโซเทอรัสของ ม้าที่ จะเจริญ เคิบ โตชน
เท่านั้น ส่วนประกอบต่าง ๆ ของร่างกาย
เช่น ขั้วต่าง ๆ และอวัยวะต่าง ๆ ก็ได้เปลี่ยน
แปลงเพื่อให้เหมาะแก่การใช้

ตระกูลพารา ทิปปลัดได้ ปรากฏ ภาย
ในต้นส้มยไมโอซีน และในยุคนั้นก็ได้มีการค
ดแปลงในส่วนของ สำคัญของ ร่างกาย จนดังเกิด
ได้ชัดเจน ในโครงกระดูกบาง โครงจะแ
เห็นหนวเท้า ๒ หนวด้านนอก และด้านในจะลด
ส่วนจนเด็กดงคล้าย ๆ กันว่าจะไม่มีควมสำ
คัญหรือเพื่อเตรียมไว้ สำหรับ ใช้ใน หน้าที่ ด้ง